

Kronoby kommuns plan för verkställande av Jakobstadsregionens klimatstrategi år 2023

Inkl. uppföljning av åtgärder år 2022

Godkänd av kommunstyrelsen 16.1.2023 § 11

Innehåll

1 Inledning.....	2
2 Mål och målformulering.....	3
3 Avdelningsvisa åtgärder.....	5
3.1 Allmänna sektorn.....	5
3.1.1 Allmänna kansliet.....	5
3.1.2 Fritidsbyrån.....	7
3.1.3 Biblioteket.....	8
3.1.4 Medborgarinstitutet.....	9
3.1.5 Ekonomikansliet.....	10
3.2 Bildningssektorn.....	11
3.3 Tekniska sektorn.....	13
3.3.1 Tekniska kansliet.....	13
3.3.2 Byggnadskansliet.....	17
3.3.3 Miljökansliet.....	17
4 Klimatsmarta åtgärder som redan görs.....	19
5 Årsklocka för år 2022 med uppföljning av mål.....	22
6 Årsklocka för år 2023 med uppställda mål.....	24
7 Åtgärdsuppföljning och evaluering.....	27

1 Inledning

År 2022 var ett mycket betydelsefullt år för Kronoby kommuns klimatarbete: Det var året då kommunens plan för verkställandet av Jakobstadsregionens klimatstrategi uppgjordes, godkändes och började användas som underlag för beslutsfattandet i kommunen.

Det kan konstaterats att de i planen uppställda målen har varit realistiska och att nästan alla mål planerade för år 2022 har kunnat uppfyllas. Samtidigt har uppställningen av både kortsiktiga och långsiktiga mål gett stöd i budgetarbetet, eftersom de individuella åtgärdernas uppskattade effekter har kunnat beaktas i åtgärdernas prioritetsordning. I detta dokument ingår såväl en plan för verkställande av åtgärder för år 2023 som en uppföljning av de åtgärder som gjorts och de mål som ställts för år 2022.

2 Mål och målformulering

Kommunens målsättning bygger på SMART:a mål:

S = specifik	Vad exakt vill vi uppnå?
M = mätbart	Hur vet vi att vi har lyckats?
A = accepterat	Är målet uppnåeligt och realistiskt?
R = relevant	På vilket sätt hjälper vi kommunen?
T = tidsbundet	När ska målet vara uppnått?

Våra smarta mål låter sig återspeglas i Jakobstadsregionens modell (se följande tabell). I denna plan har dock tabellen nedan adapterats på så vis att kolumnen *Ansvarig part* saknas – istället görs avdelningsvisa tabeller där varje avdelning får ta ansvar för målen i sin egen tabell.

Mål	Ansvarig part	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt
SMART-målformulering (se ovan)	Avdelning	Antal (per enhet) eller ja/nej- påstående	År eller årsintervall, t.ex. 2022 eller 2022–2025	1, 2 eller 3 stjärnor:

Mål-modell lånad från Jakobstadsregionens strategi *Klimatsmarta tillsammans*.

Den uppskattade effekten mäts i enheten stjärnor, vilka motsvarar den effekt som åtgärden skulle ha för avdelningen i fråga – inte i relation till andra avdelningar. Tre stjärnor innebär att åtgärden har en stor effekt på minskningen av klimatavtrycket för avdelningen, medan en stjärna innebär en liten effekt på minskningen. Tanken är att stjärnorna ska få fungera som stöd för vilka åtgärder som avdelningarna behöver prioritera.

Genomförandet anges antingen i år eller i årsintervall. I båda fallen förutsätts dock att målet fortsättningsvis kommer att vara uppnått 2030 – även om genomförandet skulle vara t.ex. 2025 eller 2022–2025. Med andra ord: Ifall en åtgärd exempelvis vore att ordna ett årligt evenemang kring ett

visst tema och genomförandet för åtgärden är 2022–2025 bör evenemanget även ordnas årligen under 2026–2030.

De föreliggande förslagen på målformuleringar har utarbetats i tätt samarbete med alla avdelningar. Vi strävar efter att alla avdelningar ska vara delaktiga och bidra till förverkligandet av planens klimatåtgärder. Detta för att säkerställa att åtgärderna är realistiska och med säkerhet implementeras.

3 Avdelningsvisa åtgärder

I det följande presenteras de åtgärder som Kronoby kommun kommer att vidta för att uppnå målen i Jakobstadsregionens gemensamma klimatstrategi. Åtgärderna presenteras avdelningsvist under den avdelning som ansvarar för de upplistade åtgärderna i kommunen. I de sektorer som är indelade i flera kanslier har åtgärderna ytterligare fördelats i skilda tabeller enligt det kansli som ansvarar för åtgärderna.

3.1 Allmänna sektorn

Allmänna sektorn omfattar allmänna kansliet, ekonomikansliet, fritidsbyrån, biblioteket och MI. Dessa uppgiftsområden strävar alla till att utveckla kommunen till en livskraftig, serviceinriktad kommun, med fungerande basservice på hela kommunens område och mångsidigt näringsliv. Service ges effektivt och ekonomiskt till kommunens invånare.

Inom den allmänna sektorn jobbar vi för att minska klimatavtrycket genom att kraftigt dra ner på användningen av papper och genom att ta i bruk ett webbaserat HR-program.

3.1.1 Allmänna kansliet

Allmänna kansliet ansvarar för att kommunens verksamhet och förvaltning sker på rätt sätt och enligt styrelsens mål. Ger kommunens invånare den information och service som de har behov av och med beaktande av kommunens tvåspråkighet.

Allmänna kansliets största bidrag för att minska klimatavtrycket är genom att kraftigt dra ner på användningen av papper och helt använda sig av pappersfria möten.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022	
					
Ett skilt avfallskärl för plast tas i bruk i Kommungården.	Avfallskärl i användning: ja/nej	2022	★		Plastkärl med infoskylt i användning.
En samåkningskampanj för anställda ordnas.	Kampanj förverkligad: ja/nej	2022	★		Anordnad och fortsätter ordnas årligen.
Digitala underskrifter tas i bruk i TWeb för att minska på papperskonsumtionen.	Digital underskrift i användning: ja/nej	2022	★★		Digitala underteckningar har införts och arbetet fortsätter.
Pappersfria möten: För att spara på papper och printkostnader varken printas eller skickas föredragningslistor eller protokoll ut.	Per post utskickade föredragningslistor och protokoll: ja/nej	2022–	★★★		Inga listor/protokoll utskickade per post.
Kommunen subventionerar cykelanskaffning åt sina anställda.	Möjlighet till subventionering: ja/nej	2023–2025	★		Enligt personalsektionens beslut verkställs en cykelformån 1.1.2023.
Överbliven mat säljs eller ges till personal på skolor/daghem.	Möjlighet till försäljning av överbliven mat: ja/nej	2025–2030	★★		<i>Utgör ej ett mål för år 2022</i>
Arkiveringen digitaliseras helt eller delvist för att minska på pappersförbrukningen i enlighet med vad lagen tillåter.	Användning av digitala arkiveringstjänster: ja/nej	2030	★★★		<i>Utgör ej ett mål för år 2022</i>
Mål som tillkommit år 2023:					
Digital underskrift tas i bruk av ungdomsfullmäktige samt av äldrerådet.	Digital underskrift i användning: ja/nej	2023	★		<i>Utgör ej ett mål för år 2022</i>

3.1.2 Fritidsbyrån

Fritidsbyrån ansvarar för ungdoms-, kultur-, idrotts- och välfärdsarbete i kommunen. Fritidsbyrån jobbar tillsammans med biblioteket, MI och tredje sektorn för att skapa en mångsidig och meningsfylld fritid som skapar hälsa och välmående hos kommuninvånare.

Fritidsbyrån jobbar med klimat och hållbart tänkande genom att regelbundet lyfta fram temat hållbarhet på ett konkret sätt i sociala medier och genom olika evenemang och tillställningar. Fritidsbyrån uppmuntrar också till cirkulärekonomi och sporrar till att promenera eller att cykla då det är möjligt istället för att använda t.ex. bil som transportmedel.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022	
Skriva inlägg på sociala medier där både privata och kommunala bokbytarhyllor/-lådor marknadsförs.	Antalet publicerade inlägg	2022–	★		Utfört och fortsätter.
Skriva tre stycken inlägg på kommunens sociala medier om temat hållbarhet (under hållbarhetsveckan).	Antalet publicerade inlägg	2022–	★		Utfört och fortsätter.
Årligen uppmärksamma hållbarhetsveckan med exempelvis ett evenemang, tävlingar eller annat program för allmänheten.	Hållbarhetsveckan uppmärksammas: ja/nej	2022–	★		Storloppis ordnades. Botnia 4H var på plats med en klädbytarhylla. Storloppis ordnas fortsättningsvis.
Uppmuntra till cirkulärekonomi genom att köpa minst ett nytt redskap till biblioteket för utlåning samt att följa upp statistiken på utlåning av redskapen.	Antalet inköpta redskap och antalet utlåningar av redskap	2022–	★★		Redskap inköpta. Utlåningar uppföljs.
Stödjande av vandringsledernas upprätthållande genom årliga möten med vandringsledsaktiva, genom bidragsutdelning samt utdelning av gratis skyltar.	Antalet möten, belopp som utdelas samt utdelning av skyltar: ja/nej	2022–	★★		Möten har hållits. Bidrag på totalt 2 000 € samt skyltar har utdelats.

Utdelning av priset <i>Årets cykelpendlare</i> .	Pris utdelat: ja/nej	2022–	★ ★		Pris utdelades.
Ordna skräpplockningstalko med ungdomsfullmäktige.	Talko förverkligat: ja/nej	2022	★ ★ ★		Talko ordnat. Ordnas även år 2023.
Ordna en årlig cykelkampanj för kommunanställda, kommuninvånare och för skolelever tillsammans med bildningssektorn för att uppmuntra till hållbarare färd sätt.	Antalet förverkligade kampanjer	2022– 2025	★ ★		En kampanj har hållits gemensamt för invånare och anställda med hjälp av Kilometrikisa. En skild kampanj har ordnats i skolorna.
Utdelning av årligt hållbarhetspris.	Antalet utdelade priser	2022– 2025	★ ★		Kommer att utdelas av tekniska och miljönämnden från och med år 2023. Utgör inte längre ett mål för fritidssektorn.
Organisera återkommande storloppisar.	Antalet förverkligade storloppisar	2022– 2025	★ ★		Storloppis förverkligat och fortsätter att ordnas.
Årvis minskning av antalet utskrifter.	Minskning av antalet utskrifter per år i procent	2022– 2030	★ ★		Fritidsbyråns utskrifter har minskat med 6 %.
Inköp av allmänna elcyklar för utlåning/uthyrning.	Antalet inköpta elcyklar	2023– 2030	★ ★ ★		<i>Utgör ej ett mål för år 2022</i>
Köpa in cykel som producerar el för att öka allmän kunskap om energianvändning.	Antalet inköpta cyklar	2023– 2030	★ ★		<i>Utgör ej ett mål för år 2022</i>

3.1.3 Biblioteket

Bibliotekets verksamhet är klimatsmart i sig självt: Genom att ges möjlighet att låna böcker istället för att själv köpa egna kan samma bok läsas flera gånger av olika personer. Hållbarhet är kärnan i bibliotekens verksamhet: exempelvis inplastas böcker i regel inte i kommunens bibliotek.

Huvudbiblioteket ligger i Kronoby centrum och har en filial i Nedervetil och en i Terjärv. Även bokbussen fungerar som ett rullande bibliotek och besöker regelbundet de områden i kommunen som ligger långt ifrån huvudbiblioteket och dess filialer. Bokbussen fungerar som oumbärlig förbindelse mellan kommunens tre bibliotek då den varje vecka transporterar en stor mängd boklådor mellan biblioteken.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022	
Bokbussen marknadsförs internt inom organisationen som en lösning för transport av mindre saker till de olika kommundelarna.	Marknadsföring gjord: ja/nej	2022	★		Utfört och fortsätter att marknadsföras.
Ett hållbarhetsevenemang ordnas vart tredje år på biblioteken för alla 3–5 åringar inom småbarns-pedagogiken.	Evenemang ordnat: ja/nej	2023, 2026, 2029	★★	Utgör ej ett mål för år 2022	
Under hållbarhetsveckan ordnas årligen ett gemensamt evenemang kring temat hållbarhet tillsammans med medborgarinstitutet.	Evenemang ordnat: ja/nej	2022–2030	★★★		Evenemang ordnat och fortsätter att ordnas.

3.1.4 Medborgarinstitutet

Kronoby MI är Kronoby kommuns medborgarinstitut och verkar i alla tre kommundelar. Verksamheten administreras av Kvarnen samkommun och MI:s kansli finns vid Kronoby folkhögskola.

MI ordnar kurser på olika orter i kommunen och strävar efter att ordna kurser ute i byarna så att kursdeltagare inte behöver köra långa sträckor för att ta sig till en kurs. Hållbarhetstänket är centralt i verksamheten: I praktiska kurser återanvänds olika typer av material, t.ex. kan gamla jeans användas

för att skapa nya mattor och gamla möbler får nytt liv genom restaurering. Kurskatalogen trycks på miljövänligt papper.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022
Under hållbarhetsveckan ordnas årligen ett gemensamt evenemang kring temat hållbarhet tillsammans med biblioteket.	Evenemang ordnat: ja/nej	2022–2030	☆☆☆	 Evenemanget <i>Vad är viktigt på riktigt?</i> ordnades. Evenemang kommer fortsättningsvis att ordnas.
Distanskurser ordnas så att deltagarna kan delta i kurser hemifrån.	Distanskurser ordnade: ja/nej	2022–2030	☆☆☆	 Totalt 5 distanskurser och 4 hybridkurser förverkligades.
Årligen ordna kurser kring cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.	Kurser ordnade: ja/nej	2022–2030	☆☆☆	 Totalt 7 kurser förverkligades kring temat. Kurser kommer fortsättningsvis att ordnas.
Elektronisk underskrift tas i bruk för att minska på pappersutskriften.	Elektronisk underskrift i bruk: ja/nej	2030	☆☆	<i>Utgör ej ett mål för år 2022</i>

3.1.5 Ekonomikansliet

Ekonomikansliet handhar uppgifter som gäller kommunens ekonomi. Dessa innefattar exempelvis uppgörande av bokslut och statistik samt utbetalning av löner. Ekonomisk hållbarhet är ett centralt tema i ekonomikansliets verksamhet.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022
Ett nytt löne- och HR-system tas i bruk för att minska på pappersmängden (t.ex. reseräkningar och anhallanden om frånvaro).	Program i användning: ja/nej	2023	☆☆☆	<i>Utgör ej ett mål för år 2022</i> Förberedelser har dock påbörjats och lönedelen tas i bruk från 1.1.2023.

Ha en årlig kampanj om möjligheten att byta till e-faktura.	Förverkligad kampanj: ja/nej	2022–2025			En some-kampanj ordnades och en drive utfördes inom småbarnspedagogiken. Kampanjen fortsätter.
Klimatstrategins åtgärder tas med i kommunens budgeter och vid uppföljning i bokslut.	Klimatstrategin nämns i budgeter och bokslut: ja/nej	2023–2025		Utgör ej ett mål för år 2022	

3.2 Bildningssektorn

Kronoby kommuns bildningssektor jobbar medvetet för en hållbar utbildning. För att uppnå klimatkraven har fyra tyngdpunktsområden tagits fram som medvetet lyfts fram i kommunens alla skolor, förskolor och daghem.

Dessa fyra tyngdpunktsområden innebär satsningar på:

1. IT-utrustning
2. utepedagogisk verksamhet
3. hållbara transporter
4. ett hållbart arbetssätt för personal, barn och studeranden.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022	
En lokal läroplan inom Eco-Schools-programmet uppgörs inom kommunen. Eco-Schools är ett globalt program som jobbar för hållbara skolor.	Förverkligat: ja/nej	2022–2024			Alla grundskolor jobbar enligt programmet. En lokal läroplan uppgörs.
Rotera leksaker, spel och pussel mellan olika enheter inom småbarnspedagogik för att främja cirkulärekonomin.	Roterade leksaker: ja/nej	2022–2025			Leksaker och spel roteras kontinuerligt, även fortsättningsvis.

Ordna en årlig cykelkampanj för kommunanställda, kommuninvånare och för skolelever tillsammans med fritidsbyrån för att uppmuntra till hållbarare färd sätt.	Antalet förverkligade kampanjer	2022–2025	★ ★		En kampanj har hållits för både invånare och anställda i samband med Kilometrikisatävlingen. En skild kampanj har ordnats i skolorna. Kampanjerna fortsätter.
Kommunens lärare skaffar sig ny kunskap och undervisningsmetoder genom att delta i fortbildningar om klimatet.	Antalet förverkligade fortbildningar	2022–2025	★ ★		Varje lärare hade i medeltal 3,5 h fortbildning under år 2022. Bland annat förverkligades kurserna <i>Utekonferens</i> och <i>Utepedagogik, att lära in ute</i> .
Ordna årligt återkommande temahelheter för barn och elever om hållbarhet och biologisk mångfald, t.ex. om vikten att spara på papper, vatten och på miljön. Helheterna innefattar exempelvis tillverkning av insekthotell och fågelholkar.	Årlig redovisning av hur temat bidragit till ny kunskap hos eleverna.	2022–2025	★ ★ ★		Görs kontinuerligt som en holistisk del av undervisningen. Läsårstemat för år 2022 var skogen. Exempelvis har det jobbats med temat inom utepedagogiken där barrträd och allemansrätten har stått i centrum. I skolorna har eleverna även lärt sig att tillverka eget papper. Inom småbarnspedagogiken har barnen gått på skräppromenader och odlat i odlingslådor.
En lektion i miljöfostran per år i åk 3, 6 och 9 med Ekorosk utöver annan miljöfostran.	Åk 3 deltagit: ja/nej, åk 6 deltagit: ja/nej, åk 9 deltagit: ja/nej	2023–2025	★	Utgör ej ett mål för år 2022	
Skaffa <i>Grön flagg</i> -certifikat för kommunens alla skolor. Kriterierna för att bli certifierad innebär att skolan i sin verksamhet behandlar klimatfrågor ur ett långsiktigt och resultatnriktat perspektiv.	Antalet skolor med grön flagg	2022–2027	★ ★ ★		Alla grundskolor jobbar enligt Grön Flagge-programmet. Nedertill skola är Grön Flagge-certifierad och de andra arbetar på att bli certifierade.

Höja kraven för skol-skjutsarnas leverantörer vid upphandlingar (t.ex. krav på högre euro-standarder och eldrivna fordon).	Högre miljökrav: ja/nej	2027	☆☆☆	Utgör ej ett mål för år 2022	
Genom kampanjer uppmuntras eleverna att ta sig till och från skolan till fots eller med cykel istället för med buss eller taxi.	Kampanjer utförda: ja/nej	2022–2030	☆☆		Kampanjer har hållits och fortsätter.
Tillämpa utepedagogik inom småbarnspedagogiken samt alla förskolor och skolor samt utveckla en lärstig inom utepedagogiken.	Småbarnspedagogiken deltar: ja/nej, förskolorna deltar: ja/nej, skolorna deltar: ja/nej	2022–2030	☆☆		Alla åldersgrupper deltar i utepedagogiken.
Investera i minst en klassuppsättning IKT-utrustning per år.	Antalet nya klassuppsättningar	2023–2030	☆☆		Investering gjord (tot. 46 enheter = 2 st. klassuppsättningar) och fler kommer att göras.

3.3 Tekniska sektorn

Tekniska sektorn omfattar tekniska kansliet, byggnadskansliet och miljökansliet som alla har ett nära samarbete. Sektorn ansvarar för att upprätthålla en hållbar infrastruktur i kommunen.

3.3.1 Tekniska kansliet

Tekniska kansliet ansvarar för utförandet av tekniska tjänster inom kommunen. Bl.a. byggande och underhåll av byggnader, vägar, grönområden och idrottsanläggningar hör till ansvarsområdet. Kansliet ansvarar även för markplaneringen samt övervakar byggandet inom kommunen.

Tekniska kansliet jobbar med att förminska klimatavtrycket genom att aktivt skapa energisparande lösningar. Existerande byggnaders tekniska lösningar ses över och förbättras eller förnyas. Vid allt

byggande iakttas miljövänliga och hållbara lösningar. Planering och skapandet av infrastruktur strävar till att förbättra förutsättningar för lättrafik och användning av miljövänliga drivmedel.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022	
Cykel fixas upp och tas i gemensamt bruk av personalen.	Cykel i bruk: ja/nej	2022	★		En cykel togs i bruk år 2022. Ytterligare en planeras tas i bruk år 2023.
Tilläggsisolering av ventilationsrör på kallvind vid Kommungården för att minska på uppvärmningskostnader och energiåtgång.	Projekt utfört: ja/nej	2023	★		En utredning fastslog att åtgärden skulle ha minimal verkan. Istället föreslogs påfyllning av blåsull på vinden samt genomgång och lappning av befintlig isolering.
Inreglering av utomhusbelysningen.	Inreglering förverkligad: ja/nej	2022	★★		Nattsläckning har utförts.
Uppgörande och ibruktagande av långsiktig plan för byggnadernas underhåll	Långsiktig plan i användning: ja/nej	2023	★★★	Utgör ej ett mål för år 2022	
Införskaffning av cykelbarometrar som räknar och informerar förbipasserande om hur många som cyklar i området.	Antalet utplacerade barometrar.	2024	★	Utgör ej ett mål för år 2022	
Byte av kommunens nuvarande paketbil till miljövänligt fordon.	Förverkligat: ja/nej	2024	★★	Utgör ej ett mål för år 2022	
Inreglering av ventilation i fastigheterna för att minska på uppvärmningskostnader och energiåtgång.	Antalet byggnader där justering gjorts	2022–2025	★★		Inreglering har gjorts i flera byggnader, exempelvis i Kvarnbo och Solrosens daghem. Arbetet är kontinuerligt.
Uppgörande av vägplan och förverkligande av gång- och cykelled längs sträckan Murick–Backända.	Plan gjord: ja/nej, förverkligande: ja/nej	2022–2028	★★★		Uppgörandet av vägplanen har upphandlats och pågår.

Bensindrivna maskiner och verktyg ersätts med batteridrivna för att minska på energiåtgång.	Antalet inköpta batteridrivna verktyg/maskiner	2022–2030	★		Batteridrivna verktyg har köpts in. Kontinuerligt arbete.
Anskaffning av solpaneler för att främja ren el samt för minskade elkostnader.	Total effekt för installerade solpaneler	2022–2030	★★		Har budgeterats för år 2023 (tot. 25 000 €). Samma summa finns även inom ramen för år 2024 och 2025.
Byggande av laddningsstationer för eldrivna fordon.	Antalet stationer byggda	2022–2030	★★		Förbereds vid ett antal olika fastigheter. Stationer finns vid Nedervetil skola och finns även med i upphandlingen av Terjärv förskola och skola.
Utveckling av cykelparkering.	Antal byggda cykelplatser med tak	2022–2030	★★		Två stycken cykeltak byggda under året.
Glödlampor byts till LED-lampor (inomhusbelysning) för att minska på energiåtgång.	Antalet armaturer som byts ut	2022–2030	★★★		Inomhusbelysning har bytts till LED exempelvis i Kronoby huvudbibliotek (184 st. armaturer) och i ¾ av Terjärv vårdcenter. Under år 2023 byts det till LED-belysning i idrottshallen.
Glödlampor byts till LED-lampor (gatubelysning) för att minska på energiåtgång.	Antalet armaturer som byts ut	2022–2030	★★★		Kontinuerligt arbete. Ett 60-tal armaturer har installerats under året. För åren 2023–2025 har 40 000 €/år reserverats för byte av gatubelysning till LED.

Skapa förutsättning för etablering av vindkraft.	Totaleffekt på byggda vindkraftverk	2022–2030		 Aktiv diskussion förs med vindkraftsbolag och markägare. Planeringstillstånd har beviljats för Kvarnbacken i Småbönders och Jolkka i Nedervetil.
Uppgörande av vägplan och förverkligande av gång- och cykelled längs riksväg 8 längs sträckan Karleby–Kronoby–Edsevö.	Plan gjord: ja/nej, förverkligande: ja/nej	2023–2030		Utgör ej ett mål för år 2022 Förplanering har gjorts.
Minska energiförbrukning med 10 % jämfört med utgångsläget 2021 genom att energieffektivera byggnader.	Förändring i procent	2030		Utgör ej ett mål för år 2022
Mål som tillkommit år 2023:				
Avfallskärl för plast tas i bruk vid större offentliga byggnader.	Avfallskärl i användning: ja/nej	2023		Utgör ej ett mål för år 2022
Utdelning av årligt hållbarhetspris.	Antalet utdelade priser	2022–2025		Utgjorde ett mål för fritidssektorn år 2022. Kommer från och med år 2023 att utdelas av tekniska och miljönämnden.
Påfyllning av blåsull på vinden samt genomgång och lappning av befintlig isolering vid Kommungården.	Åtgärder utförda: ja/nej	2023		Utgör ej ett mål för år 2022
Skapa förutsättning för etablering av solparker.	Åtgärder utförda: ja/nej	2023–2030		Utgör ej ett mål för år 2022
Minska energiförbrukning med 5 % under vintern 2022–2023	Förändring i procent	2023		Utgör ej ett mål för år 2022

3.3.2 Byggnadskansliet

Byggnadskansliet övervakar och beviljar tillstånd för byggande i kommunen. Kraven på och intresset för miljövänligt byggande ökar och byggnadskansliet har en stark roll i att främja miljövänligt och hållbart byggande i hela kommunen. En viktig del av detta är att se till att olika myndigheters krav uppfylls, t.ex. krav på energieffektivitet.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022
Elektronisk bygglovsprocess.	Elektronisk tjänst i användning: ja/nej	2023–2025	☆☆☆	<i>Ej ett mål för år 2022</i> Det har fattats beslut om ibruktagnig av programmet Lupapiste som tas i användning år 2023. Möjligheten till digital arkivering utreds.

3.3.3 Miljökansliet

På miljökansliet sköts de uppgifter som hör till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, vilket innebär handläggning av tillstånd, anmälningar, utlåtanden, rådgivning, tillsyn m.m. Uppgifterna sköts i huvudsak som kontorsarbete men består också av terrängbesök och inspektioner. Miljöförvalden arbetar för att trygga en hälsosam, trivsamt och stimulerande samt naturekonomiskt hållbar livsmiljö för kommunens invånare.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2022
Skapa kampanj om värdbiotoper för att främja frivilligt arbete.	Antalet skrivna inlägg	2022	☆☆	 Kampanjen flyttas till år 2023.
En informationskampanj om invasiva arter ordnas på sociala medier för att öka samhällskunskapen samt för att främja talkoinsatser.	Antalet skrivna inlägg	2022–	☆☆	 Gjordes i samband med det regionala PIA-projektet kring invasiva arter som fortsätter och har finansiering fram till år 2024.

Kartläggning av invasiva arter i kommunen.	Kartläggning gjord: ja/nej	2022–2024	★		En utredning har gjorts inom PIA-projektet som fortsätter till 2024.
Restaurering av vattendrag.	Antalet restaurerade vattendrag	2023–2030	★		Rekijärvi och Kuterudden har restaurerats och arbetet fortsätter. Ett nytt bidrag på 7 500 € beviljat för Rekijärvi. Medel har också beviljats för Peckas- och Peto-sjön med ett bidrag på 4 650 €.
Åtgärder görs varje år för att förhindra spridning av invasiva arter och för att främja biodiversiteten.	Antalet m ² som bekämpats	2022–2030	★★		Totalt 123 250 m ² bekämpades sommaren 2022
Inrätta blomsterängar för pollinerare. Ängarna har infoskyltar för allmänheten.	Antalet blomsterängar	2023–2030	★★		Utgör ej ett mål för år 2022
Ingå i ett Metso-avtal: Med Metso avses ett frivilligt skydd av specifika skogar för att främja biodiversitet.	Areal med Metsoavtal	2023–2030	★★		Utgör ej ett mål för år 2022
Delta i ett Helmi-program: Livsmiljöprogrammet Helmi syftar till att trygga biologisk mångfald och motverka utarmning i hotade livsmiljöer.	Antalet objekt som ingår i Helmi-programmet.	2023–2030	★★		Utgör ej ett mål för år 2022 Jakobstadsregionen har utsett en gemensam representant i Helmi-samarbetsgruppen.
Inrätta och sköta vårdbiotoper samt informera om dessa till allmänheten.	Antalet inrättade vårdbiotoper, skyltning vid vårdbiotop: ja/nej, antalet inlägg på sociala media	2030	★★		Utgör ej ett mål för år 2022

4 Klimatsmarta åtgärder som redan görs

Landsbygds kommunen som vände trenden är en av de visioner som lyfts fram i Kronobys strategi för år 2030: Och redan görs en hel del klimatsmarta åtgärder i kommunen. Dessa har nedan listats enligt den ansvariga sektorn.

Allmänna sektorn:

- Kommunen har ansökt om och deltar i flera regionala klimatprojekt.
- Kommunen har övergått till digital möteshantering och digital underteckning av protokoll.
- Förtroendevalda samåker till möten.
- Möjlighet till distansjobb erbjuds enligt överenskommelse med förmanen.
- En samåkningskampanj har hållits där kommunen bland annat uppmanar till användningen av samåkningstjänsten Kimppakyydit.
- Kommunen erbjuder en cykelförmån åt anställda.
- Årets cykelpendlare utses för att inspirera till mer cykling.
- Årliga cykelkampanjer ordnas för olika målgrupper: Kommunen är också med och tävlar i Kilometrikisa-tävlingen.
- Kommunen har fina vandringsleder och årliga möten hålls med vandringsledsaktiva: Kommunen utdelar bidrag och skyltar för lederna.
- Skräpplockningstälko ordnas tillsammans med ungdomsfullmäktige.
- Office-paketet har tagits i bruk som ett verktyg för samarbete på distans.
- Årliga kampanjer om möjligheten att byta till e-faktura ordnas.
- Kommunen har stränga krav gällande avtal för köksfunktioner som följs upp regelbundet: Krav ställs bl.a. på närproducerad mat, ekologiska varor, ansvarsfullt producerade livsmedel och säsongsmat.
- Hållbarhetsveckan uppmärksammas med olika evenemang samt på kommunens sociala medier.
- Matsvinnet mäts dagligen och informationen används för att minska på svinnet.
- Kommungården har ett avfallskärl för plast i användning.
- Hela och rena kläder som glömts vid Idrottshallen och inte hämtas doneras till loppis.
- Kommunen arrangerar storloppisar.
- Begagnade idrottsredskap i gott skick har köpts in till kommunen.
- Nya redskap köps regelbundet in till biblioteken och lånas ut.

- Bokbytarhyllor och -lådor marknadsförs och används i kommunen.
- I regel plastas inga böcker längre in vid biblioteken.
- Bokbussen används internt för att transportera mindre saker till de olika kommundelarna.
- MI ordnar distans- och hybridkurser samt kurser kring cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.

Bildningssektorn:

- Alla grundskolor jobbar aktivt för att bli Grön Flagg-certifierade – Nedervetil skola är redan certifierad.
- Uteklassrum tillämpas i skolorna 1–6.
- Utepedagogik tillämpas i småbarnspedagogiken, förskolorna och skolorna.
- Matbeställningar lämnas in veckovist för att undvika överproduktion och matsvinn.
- Årligt återkommande temahelheter ordnas för barn och elever kring hållbarhet och biologisk mångfald.
- Temaveckor arrangeras för att minska på matsvinn.
- Fågelholkar byggs varje år i slöjden.
- Spel, leksaker och pussel roteras mellan olika enheter inom småbarnspedagogiken.
- Material återanvänds i träslöjd och textilslöjd.
- Cykelkampanjer arrangeras för att få elever att cykla och gå till skolan.
- Möjlighet att använda lånade cyklar finns i Ådalens skola och gymnasiet.
- Gymnasiet använder nästan enbart digitala läromedel.
- Det investeras i minst en klassuppsättning IKT-utrustning varje år.

Tekniska sektorn:

- Bekämpning av invasiva arter och utredning av arternas förekomst görs inom det regionala PIA-projektet: Informationskampanjer hålls på sociala media för att öka samhällskunskapen om invasiva växtarter.
- Nedervetil skola, förskola och bibliotek har byggts på ett klimatsmart vis och har solpaneler i användning.
- Cykelvägen längs Flygfältsvägen har färdigställts.
- Planering av två nya cykelvägar pågår.

- Nya cykeltak byggs.
- Andra typer av lampor ersätts regelbundet med LED-lampor.
- Kommunen utför nattsläckning för att spara på elförbrukning.
- Inreglering av ventilationen görs regelbundet i kommunens fastigheter för att minska på uppvärmningskostnader och energiåtgång.
- Batteridrivna verktyg köps in istället för bensindrivna.
- Gamla möbler doneras och/eller säljs bort.
- Fordonsparken har förnyats till bättre euro-standard.
- En allmän cykel har fixats upp vid Kommungården och finns att lånas av anställda.
- Vid planläggningen beaktas att ingen ny bebyggelse placeras på områden med översvämningsrisk.
- Kommunen har investerat i programmet Lupapiste som möjliggör en elektronisk bygglovsprocess.

5 Årsklocka för år 2022 med uppföljning av mål

Detta kapitel innehåller en utvärdering av de åtgärder som var inplanerade under kalenderåret 2022. Utvärderingen av åtgärderna har gjorts med symbolerna som förklaras nedan.

= Utförd

= Påbörjad/Delvist utförd

= Ej påbörjad/Ej utförd

Q1: januari–mars

- Planen *Verkställande av Jakobstadsregionens klimatstrategi 2021–2030 i Kronoby kommun* påbörjas.
- Papperslös ärendehantering tas i bruk av kommunens förtroendeorgan.
- Utdelning av stöd för upprätthållande av vandringsleder.

Q2: april–juni

- Planen *Verkställande av Jakobstadsregionens klimatstrategi 2021–2030 i Kronoby kommun* färdigställs och tas i bruk.
- Cykel fixas upp och tas i bruk av personalen.
- Priset *Årets cykelpendlare* utdelas.
- En kampanj om möjligheten att byta till e-faktura ordnas.
- Digitala underskrifter tas i bruk i TWeb.
- Ett nytt avfallskärl för återvinnbar plast tas i bruk i Kommungårdens personalmatsal.
- En cykelkampanj för kommunanställda, kommuninvånare och för skolelever ordnas under nationella cykelveckan (6–15.5.2022).
- Tillverkning av insekthotell inom utepedagogiken och/eller småbarnspedagogiken.
- Skräpplockningstalko ordnas tillsammans med ungdomsfullmäktige.
- Kartläggning och bekämpning av invasiva arter påbörjas.
- Inköp av nytt redskap till biblioteket och möjligheter till statistikföring utreds.
- Möte med vandringsledsaktiva hålls.

Q3: juli–september

- Bokbytarhyllor och -lådor marknadsförs.
- Bokbussen marknadsförs internt för transport av mindre saker till olika kommunalar.
- Informationskampanjer om invasiva arter och vårdbiotoper ordnas.
Kommentar: Informationskampanj om vårdbiotoper ordnas år 2023.
- Hållbarhetskampanj på sociala medier under hållbarhetsveckan (26.9–2.10.2022).
- Ett gemensamt evenemang om hållbarhet ordnas av biblioteket och MI under hållbarhetsveckan.
- Storloppis arrangeras.

Q4: oktober–december

- Tilläggsisolering av ventilationsvind på Kommungårdens kallvind färdigställs.
Kommentar: En utredning fastslog att åtgärden skulle ha minimal verkan.
- Utdelning av hållbarhetspris.
Kommentar: Utdelas år 2023.

6 Årsklocka för år 2023 med uppställda mål

Vid övergången till ett nytt år bör en ny årsklocka göras upp. I årsklockan presenteras de åtgärder som kommunen har som mål att göra under verksamhetsåret.

Q1: januari–mars

- En samåkningskampanj för anställda ordnas
- Utdelning av stöd för upprätthållande av vandringsleder.
- Ett nytt löne- och HR-program tas i bruk för att minska på pappersmängden.
- Lupapiste-programmet tas i bruk och möjliggör en digital byggnadslovsprocess.
- Under vintern minskas den totala elförbrukningen med minst 5 %.

Q2: april–juni

- Ytterligare en allmän cykel tas i bruk av personalen.
- Allmänna elcyklar köps in och utlånas/uthyrs till allmänheten.
- Priset *Årets cykelpendlare* utdelas.
- En cykelkampanj för kommunanställda, kommuninvånare och för skolelever ordnas under nationella cykelveckan.
- En kampanj ordnas för att uppmuntra eleverna att ta sig till fots eller med cykel till och från skolan eller taxin/bussen.
- Tillverkning av insekthotell inom utepedagogiken och/eller småbarnspedagogiken.
- Skräpplockningstalko ordnas tillsammans med ungdomsfullmäktige.
- Utredning av förekomsten och bekämpning av invasiva arter fortsätter.
- Informationskampanjer om invasiva arter och vårdbiotoper ordnas.
- Inköp av nytt redskap till biblioteket och uppföljning av utlåningsstatistik.
- Möte med vandringsledsaktiva hålls.
- Tilläggsisolering på kallvind vid Kommungården för att minska på uppvärmningskostnader och energiåtgång.
- Solpaneler till ett värde av 25 000 € installeras.

Q3: juli–september

- Bokbytarhyllor och -lådor marknadsförs.
- Bokbussen marknadsförs internt för transport av mindre saker till olika kommundelar.
- En kampanj om möjligheten att byta till e-faktura ordnas.
- En cykel som producerar el köps in för att öka allmän kunskap om energianvändning.
- Hållbarhetskampanj på sociala medier under hållbarhetsveckan.
- Hållbarhetsveckan uppmärksammas exempelvis med ett evenemang, tävlingar eller annat program för allmänheten.
- Ett gemensamt evenemang om hållbarhet ordnas av biblioteket och MI under hållbarhetsveckan.
- Ett hållbarhetsevenemang ordnas på biblioteken för alla 3–5-åringar inom småbarnspedagogiken.
- Storloppis arrangeras.
- En lämplig plats för en blomsteräng, ett Helmi-program och/eller ett Metso-avtal utses.

Q4: oktober–december

- Tilläggsisolering av ventilationsvind på Kommungårdens kallvind färdigställs.
- Belysningen i Idrottshallen byts till LED.
- En investering på 40 000 € görs för att uppgradera gatubelysning till LED.
- Utdelning av hållbarhetspris.
- Uppgörande av långsiktig plan för byggnadernas underhåll färdigställs.
- En vägplan för en gång- och cykelled längs sträckan Murick–Backända färdigställs.

Kontinuerlig verksamhet under år 2023

- Papperfria möten hålls: Inga föredragningslistor/protokolls skickas ut till pappers.
- Utdelning av gratis skyltar till vandringsleder.
- Årsvis minskning av antalet utskrifter.
- Uppföljning av MI:s ordnade distans- och hybridkurser samt kurser kring cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.
- Leksaker, spel och pussel roteras mellan olika enheter inom småbarnspedagogiken.
- Kommunens lärare skaffar sig ny kunskap och undervisningsmetoder genom att delta i fortbildningar om klimatet.
- Temahelheter ordnas för barn och elever om hållbarhet och biologisk mångfald.
- Lektioner i miljöfostran ordnas i åk 3, 6 och 9 med Ekorosk utöver annan miljöfostran.
- Utomhuspedagogik tillämpas inom småbarnspedagogiken, förskolorna och skolorna.
- Det investeras i minst en klassuppsättning IKT-utrustning per år.
- Inreglering av inomhus- och utomhusbelysningen sker regelbundet.
- Bensindrivna maskiner ersätts kontinuerligt med batteridrivna.
- Byggnad av laddningsstationer för eldrivna fordon.
- Utveckling av cykelparkering.
- Glödlampor ersätts med LED-lampor, både inomhus och utomhus.
- Vattendrag restaureras regelbundet.

7 Åtgärdsuppföljning och evaluering

Åtgärder följs upp minst en gång per år och tillfogas nästa års plan. I samband med uppföljningen görs en evaluering av planen i allmänhet och åtgärder i synnerhet.

Syftet med den årliga redovisningen är att visa på utveckling, vilket görs via uppfyllandet av enskilda åtgärds mål. Genom att lyfta upp sådant som redan görs hoppas vi dessutom kunna sporra till ytterligare utveckling.

